Maa- ja metsätalousministeriö NEUVOSTORAPORTTI MMM2016-00716

RO Rönty Osmo, Ollila Jyri(UM) 14.10.2016

Asia
Maatalous- ja kalastusneuvosto 10.10.2016

Kokous
Maatalous- ja kalastusneuvosto 10.10.2016

Neuvosto pääsi yksimieliseen ratkaisuun Itämeren kalastuskiintiöistä vuodelle 2017. Kalastusasioissa neuvosto keskusteli myös EU:n ja Norjan välisistä neuvotteluista ja kansainvälisen Atlantin tonnikalojen suojelukomission vuosikokouksesta.

Neuvosto keskusteli yhteisen maatalouspolitiikan perusasetuksia koskevista muutosehdotuksista, jotka komissio antoi varainhoitoasetuksen muutoksen yhteydessä. Jäsenmaat kannattivat tavoitetta asetusten yksinkertaistamisesta ja olisivat olleet valmiita menemään komission ehdotuksia pidemmälle. Komissiota myös arvosteltiin vuoden 2013 poliittisen kompromissin avaamisesta. Jäsenmaat halusivat, että YMP:n perusasetuksia koskevat ehdotukset käsitellään maatalouden erityiskomiteassa ja maatalousneuvostossa.

Muissa asioissa keskusteltiin mm. maataloustuotteiden markkinatilanteesta, viherryttämistuen yksinkertaistamisesta, eläinten hyvinvoinnin huomioonottamisesta kansainvälisten rahoituslaitosten toiminnassa ja elintarvikkeiden alkuperän laajemmasta ilmoittamisesta.

1. Esityslistan hyväksyminen

Esityslista hyväksyttiin asiakirjan 12619/16 mukaisena.

2. A-kohtien luettelon hyväksyminen (lainsäädäntöasiat)

A-kohdat hyväksyttiin asiakirjan 12623/16 mukaisina.

3. A-kohtien luettelon hyväksyminen (muut kuin lainsäädäntöasiat)

A-kohdat hyväksyttiin asiakirjan 12624/16 mukaisina.

4. Ehdotus neuvoston asetukseksi eräiden kalakantojen ja kalakantaryhmien Itämerellä sovellettavien kalastusmahdollisuuksien vahvistamisesta vuodeksi 2017

11813/16 + ADD 1, 12960/16

Puheenjohtaja kiitti BALTFISH-ryhmää ja sen puheenjohtajaa Saksaa erittäin hyvästä valmistelevasta työstä. Jäljellä on silti avoimia kysymyksiä, joihin olisi tärkeää löytää ratkaisu tässä kokouksessa.

Komissaari Vella totesi monen Itämeren kalakannan kehittyneen myönteisesti. Politiikassa on otettu huomioon kestävyyden periaate, tieteellinen pohja ja sosioekonomiset tekijät. Suurin ongelma on turska, etenkin läntinen turska jonka tulevaisuudesta on suuri huoli. Asia oli vaikea jo viime vuonna, mutta silloin päädyttiin kiintiöiden leikkauksiin, jotka eivät olleet riittäviä. Nyt on edessä ongelma joka on kumuloitunut jo useamman vuoden ajan. Harjoitetun ylikalastuksen seurauksena ollaan alle verovaisuustason ja riskinä on kannan romahtaminen. Asiaa on pahentanut se, ettei kanta ole uusiutunut. Komission ehdotus noudattaa tieteellistä neuvoa. Voimassa oleva lainsäädäntö myös velvoittaa toimimaan monivuotisen suunnitelman mukaan. Seurauksena tulee olemaan sosioekonomisia ongelmia, joita on pystyttävä helpottamaan. Etenkin pienimuotoista kalastusta on mahdollisuus tukea kalatalousrahaston kautta. Lopettamistuki voi olla väliaikaista tai pysyvää ja sille saa 50 % EU-rahoituksen. Päätökseen voi myös liittää teknisiä toimia.

Saksa esiintyi ennen kaikkea BALTFISH-ryhmän puheenjohtajana. On valitettavaa, että itäisestä turskasta ei ole analyyttista tieteellistä arviota. Läntisen turskan tilanne on vaikea, ja ratkaisuun tulisi siksi liittää muita toimia; sulkuaikojen pidennystä, virkistyskalastuksen rajoituksia tms. Rajulla leikkauksella on radikaali vaikutus kalastajien toimeentuloon, sillä vaihtoehtoisia tulonlähteitä ei juuri ole. Kova leikkaus on hyväksyttävissä vain, jos jäsenvaltiot voivat maksaa art. 38 mukaisesti kansallista tukea. Keskustelua vielä tarvitaan.

Tanska piti mahdollista toteuttaa leikkaukset asteittain, sillä MSY-tavoitteen saavuttamiseen on aikaa 2020 saakka. 88 prosentin leikkaus ei käy, ei myöskään 30 % itäisen turskan osalta. Paikalliset kalastajayhteisöt tarvitsevat kalaa, eivät tukia. Tanska ehdottaa ensi vuoden leikkaukseksi 20 % ja seuraavalle vuodelle 30 %. Sulkuaika ei paranna kantaa, mutta voi olla hyväksyttävissä, jos alle 20 metrin matalat alueet saavat jäädä vapaaksi. Itäinen turska on vahvistumassa. Punakampelan ja kilohailin Baltfish-luvut ovat OK. Pohjanmeren harmaaturska-päätös on tärkeää sisällyttää tähän päätökseen myös.

Latvia katsoo, että monivuotinen suunnitelma on otettava huomioon. Baltfishin paperi on OK; Riianlahden silakkaan 11 % leikkaus. Itäiseen turskaan riittäisi 20 % vähennys ja nykyinen sulkuaika. Läntisen turskan ratkaisussa on tarve löytää ratkaisu myös virkistyskalastuksen osalta.

Suomi korosti monivuotisen suunnitelman raamia ja tieteellistä neuvoa. Pääaltaan ja Pohjanlahden lohen TAC on syytä pitää nykytasolla, sillä alueella on vielä hauraita lohikantoja, jotka tarvitsevat suojelua. Suomenlahden lohen TACia Suomi pitää tarpeellisena leikata 32 prosenttia, mutta on valmis keskustelemaan edelleen Viron kanssa yhteisesti hyväksyttävästä ratkaisusta. Kilohailin TACiin Suomi haluaa pienemmän nousun, kuin mitä komissio ehdottaa, 29 prosenttia. Turskakantojen suhteen Suomi korostaa tieteellistä neuvoa ja monivuotisen suunnitelman raamia. Lopuksi Suomi piti tärkeänä, että ratkaisu tehdään tässä kokouksessa, sillä asian lykkäämisellä ei voitettaisi mitään.

Puola aloitti turskakysymyksestä: virkistyskalastus pitää ottaa huomioon ja sulkuaikoja olisi lisättävä. Kantojen elpymistä ei ole näkyvissä, joten on ryhdyttävä suojelutoimiin viipymättä. Silakan, kilohailin tila on hyvä ja TACeja voi hyvin nostaa.

Liettualla on suuri huoli turskasta. Kiintiöiden leikkauksen lisäksi tarvitaan sulkuajan pidennys ynnä muuta. Suhteelliseen vakauteen ei saa koskea. Itäinen kanta on elpymässä mutta silti TACia leikataan, kun ei ole analyyttista neuvoa. Kilohailin TAC +29 %.

Viro lähtee monivuotisesta suunnitelmasta ja BALTFISHin suosituksesta. Riianlahden silakan TACia tulisi leikata vain 11 %. Suomenlahden loheen Viro ei hyväksy suurta leikkausta. Se pysäyttäisi

rannikkokalastuksen. Viro tekee paljon lohikantojen suojelemiseksi. Turskan biomassa on saatava minimiviitetason yli.

Ruotsi huomautti, että vielä on matkaa siihen, että kaikki kannat olisivat kestävällä pohjalla. Pohjanlahden lohen TACia ei tule nostaa. Turskan osalta on tärkeää ottaa virkistyskalastus huomioon. Päiväsaalisraja on hyvä ajatus. Kilohailissa komission ehdotus käy. Ruotsi ei hyväksy Tanskan lähtökohtia turskan suhteen. Vastuu on nyt osattava kantaa.

Espanja ei ymmärrä miksi Itämeren kalastuksesta päätetään erikseen. Se korostaa tässäkin asiassa sosioekonomisia aspekteja ja rannikkokalastuselinkeinon toimeentuloa. Ranska oli Espanjan kanssa samaa mieltä.

Alkukierroksen jälkeen asiasta käytiin trilateraali-neuvotteluja kaikkien Itämeren-maiden kanssa, myös Suomen. Suomi toi esiin aiemmin esitettyjä kantojaan ja kertoi vastikään Viron kanssa saavutetusta ratkaisusta. Komissio ja puheenjohtaja olivat hyvin tyytyväisiä kahdenvälisen työn tulokseen.

Suomi ja Viro kävivät kahdenvälisiä keskusteluja Suomenlahden lohen suhteen. Siinä päädyttiin molempia osapuolia tyydyttävään ratkaisuun, jossa kiintiötä leikataan 20 prosenttia. Suomi pyrkii kaikin keinoin edesauttamaan sitä, että Viro saa tarvittaessa hankituksi kiintiöitä suomalaisilta kalastajilta, jos Virolle tulee ongelma lohen sivusaaliina saadun lohen kiintiön kanssa.

Myös BALTFISH piti ad-hoc-kokouksen ministeritasolla. Siinä päästiin melko ongelmallisten vaiheiden jälkeen periaateratkaisuun, jonka mukaan läntisen turskan kiintiötä leikataan 56 prosenttia ja siihen liitetään lisätoimia virkistyskalastuksen rajoittamiseksi ja lisätään kalastuksen sulkupäiviä. Vaikeinta ratkaisun hyväksyminen oli toisaalta Tanskalle ja Saksalle, ja toisaalta Ruotsille. Tämä kuitenkin hyväksyttiin täysistunnossa yksimielisesti, kuten koko Itämeren vuoden 2017 kalastusmahdollisuuksia koskeva asetus. Tarkemmat luvut selviävät asiakirjasta 13109/16. Siihen myös liitettiin asetusmuutos koskien Pohjanmeren harmaaturskan kalastusta.

5. Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EU) N:o 1296/2013, (EU) N:o 1299/2013, (EU) N:o1301/2013, (EU) N:o 1303/2013, EU N:o 1304/2013, (EU) N:o 1305/2013, (EU) N:o 1306/2013, (EU) N:o 1307/2013, (EU) N:o 1308/2013, (EU) N:o 1309/2013, (EU) N:o 1316/2013, (EU) N:o 223/2014, (EU) N:o 283/2014, (EU) N:o 652/2014 ja Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksen N:o 541/2014/EU muuttamisesta (koontiasetusta koskeva ehdotus)

12187/16 + ADD 1–ADD 2

Komissaari Hogan esitteli varainhoitoasetuksen muutoksen yhteydessä annetut yhteisen maatalouspolitiikan perusasetuksia koskevat muutosehdotukset. Tarkoitus on tehdä asetuksiin lähinnä teknisiä yksinkertaistuksia. Ehdotukset käsitellään pakettina varainhoitoasetuksen muutosten kanssa, ja muutosten on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2018. Aikataulun pitämisen varmistamiseksi ehdotuksiin ei ole sisällytetty uusia tai ristiriitaisia asioita.

Maaseudun kehittämisen osalta mm. jäsenmaille annetaan mahdollisuus luoda sektorikohtainen tulonvakautusjärjestelmä. Lisäksi parannetaan mahdollisuuksia lainojen ja muiden rahoitusinstrumenttien käyttöön.

Suorien tukien asetuksessa aktiiviviljelijän määritteleminen tulisi jäsenmaille vapaaehtoiseksi. Nuoria viljelijöitä koskevia säännöksiä muutetaan niin että tähän tarkoitukseen varattujen varojen käyttö helpottuu. SAPS- järjestelmään ja tuotantosidonnaiseen tukeen lisätään joustavuutta.

Markkinajärjestelyasetusta muutetaan niin, että hedelmä- ja vihannessektorilla alhaisen järjestäytymisasteen maat voivat lisätä tukea tuottajaorganisaatioille, ja tukea voidaan maksaa tuottajaorganisaatioille muiden tuottajaorganisaatioiden valmennukseen ja opastukseen.

Horisontaaliasetuksen osalta ehdotetaan muutoksia mm. takaisinperintätapausten hoitamiseen ja rahoituskuria koskeviin säännöksiin.

Puheenjohtaja kysyi, voivatko jäsenmaat hyväksyä sen että nyt käsitellään vain helposti hyväksyttäviä muutoksia ja että laajempi keskustelu tulevasta yhteisestä maatalouspolitiikasta käydään myöhemmin.

Keskustelussa jäsenmaat korostivat yleisesti tarvetta yksinkertaistaa yhteistä maatalouspolitiikkaa ja hyväksyivät sen, että perusasetuksia muutetaan tässä yhteydessä.

Komission ehdotuksista kannatettiin erityisesti aktiiviviljelijöitä koskevaa ehdotusta (Suomi ja Luxemburg huomauttivat, että sääntöjen tulisi olla samat sekä I että II pilarin puolella), yhtenäistä tarkastusmallia (single audit) koskevaa ehdotusta ja yksinkertaistettua korvausmenettelyä maaseudun kehittämistuessa.

Suomi ja Viro kiittivät komissiota siitä, että Euroopan meri- ja kalatalousrahastosta voidaan rahoittaa isoja hankkeita samoilla säännöillä kuin muista ERI-rahastoista.

Tulonvakautusvälineen sektorikohtainen soveltaminen sai enimmäkseen myönteisiä, mutta myös kielteisiä kommentteja.

Myös komissiolle ehdotettu mahdollisuus antaa delegoitu asetus tuotantoon sidotun tuen dekoplaamisesta herätti vastakkaisia mielipiteitä.

Eniten kritiikkiä herätti 50/50 -säännöstä luopuminen takaisinperinnässä (16 jäsenmaata), mitä pidettiin v. 2013 poliittisen kompromissin vastaisena. Kritiikkiä herätti myös ehdotus hedelmä- ja vihannessektorin tuottajaorganisaatioiden kansallinen tuki alhaisen järjestäytymisasteen maissa. Tuen haluttiin olevan korkeampi kuin 1 % markkinoidun tuotannon arvosta.

Useilla jäsenmailla oli huoli siitä, johtavatko käyttötarkoitukseensa sidottuja tuloja koskevat ehdotukset siihen, että varoja siirrettäisiin maataloussektorilta muille sektoreille.

Jäsenmaat olivat odottaneet, että myös niiden aiemmin komission pyynnöstä tekemiä yksinkertaistamisehdotuksia olisi otettu mukaan komission ehdotukseen. Kahdeksan jäsenmaata, Suomi mukaan lukien, olisi halunnut muutoksia pysyviä nurmia koskeviin sääntöihin. Samoin kahdeksan jäsenmaata halusi yksinkertaistaa maatalouden kriisirahaston hallinnointia.

Monet jäsenmaat korostivat sitä, että maataloussektoria koskevat asetusmuutokset on käsiteltävä maatalouden erityiskomiteassa ja maatalousneuvostossa, ja tarvittaessa neuvoston maatalousalan työryhmissä. Useat jäsenmaat olisivat myös halunneet edetä yksinkertaistamisessa nopeammin eikä odottaa kokonaispaketin valmistumista.

Komissaari Hogan kiitti jäsenmaita komission yleisen linjan tukemisesta. Komissio muistutti, ettei tarkoitus ole muuttaa politiikkaa vaan yksinkertaistaa sitä. Komissio päivittää non-paperinsa, jossa selitetään ehdotettuja muutoksia, ja sitä käsitellään maatalouden erityiskomiteassa. Aktiiviviljelijän määritelmän ja tulonvakautusvälineen osalta saavutetaan konkreettisia muutoksia, jotka tulevat tarpeeseen.

Poliittiset asiat, kuten pysyvien nurmien säännöt, jätetään politiikan uudistamista koskevaan keskusteluun. Se alkaa piakkoin, kun komissio avaa julkisen kuulemisen yhteisen maatalouspolitiikan modernisoimisesta ja yksinkertaistamisesta. Tarkoitus on arvioida YMP:n taloudellista, ympäristöllistä ja sosiaalista kestävyyttä.

Käyttötarkoitukseensa sidottuja tuloja koskeva ehdotus ei muuta sitä, että yhteinen maatalouspolitiikka on niiden ensisijainen käyttökohde.

Takaisinperintöjen osalta 50/50 -säännöstä luopuminen olisi todellista yksinkertaistamista sekä komissiolle että jäsenmaille. Nyt molemmissa käytetään merkittävä hallinnollinen panos vain 17-22 milj. euron vuosittaisen määrän vuoksi.

Tuotantoon sidottua tukea koskevan ehdotuksen ajatuksena on se, että kriisitilanteessa tuottajille voidaan maksaa tuotantoon sidottu tuki, vaikka he vähentävät tuotantoyksiköitään markkinatilanteen tasapainottamiseksi. Tämä on jäsenmaille vapaaehtoista.

Komissaari ei pitänyt poliittisesti viisaana avata keskustelua kriisivarauksesta.

Puheenjohtaja totesi, että neuvosto haluaa YMP:n perusasetuksia koskevia ehdotuksia käsiteltävän maatalouden erityiskomiteassa ja maatalousneuvostossa. Erityiskomitea jatkaa asian käsittelyä.

6. EU:n ja Norjan vuotta 2017 koskevat vuotuiset neuvottelut
12589/16

Puheenjohtaja kertoi, että ensimmäinen neuvottelukierros on 8.-9. marraskuuta. Norja on EU:n tärkein kalastuskumppani, joten neuvotteluihin on hyvä neuvoston antaa evästyksiä komissiolle.

Komissaari Vella totesi, että neuvottelut tähtäävät siihen, että komissiolla olisi hyvissä ajoin ennen joulukuun neuvostoa sovittuna Norjan kanssa yhteisesti hallittujen kalakantojen käyttö ja TAC:ien vaihto Norjan kanssa. Purkuvelvoite ja sen vuoksi tehtävä korjaus tuo uuden elementin osaan neuvotteluista tällä kertaa. Komissio tähtää mahdollisimman suureen arktisen turskan vaihtoon.

Alankomaat kiitti komissiota siitä, että se on tällä kertaa liikkeellä ajoissa ja avoimempana kuin viime vuonna. Yhteisesti hallittujen kantojen laskentamenetelmissä on ongelmia, etenkin punakampelan kohdalla.

Portugalille arktinen turska on hyvin tärkeä.

Ranska moitti Norjaa hoitosuunnitelman toimeenpanon jarruttamisesta. Mustakitaturskan TAC-osuus ei viimeksi ollut tasapainoinen, ja se pitää korjata. Myös Ranska haluaa ison arktisen turskan TAC-osuuden.

Britannia haluaa kohdistaa vaihdon alikäytettyihin kantoihin. Ehdotukset halutaan hyvissä ajoin joulukuussa, ei viime tipassa tällä kertaa.

Irlanti haluaa reilun kiintiöjaon. Mustakitaturskan siirtoa suuressa määrin se ei halua.

Belgia haluaisi joustomekanismin soveltamista myös jaettuihin kantoihin.

Espanja korostaa arktista turskaa. Punasimpun kalastuksessa EU-laivastoa ei saa sivuuttaa. Huippuvuorten lumitaskurapu ei ole Norja-sopimus, vaan Pariisin sopimuksen alainen asia.

Komissio lupasi pitää jäsenmaat ajan tasalla.

7. Kansainvälisen Atlantin tonnikalojen suojelukomission (ICCAT) vuosikokous (Vilamoura, Portugali, 14.–21. marraskuuta 2016)
12591/16

Komissaari pitää ICCATia EU:n kannalta tärkeimpänä kalastuksenhoitojärjestönä. Sen toiminta on tehostunut. Kalakannat ovat lähteneet elpymään, mutta yhä monta kantaa on heikossa kunnossa. Välimeren miekkakala on yksi heikoista kalakannoista. Välimerellä on kovasti kalastuksen ylikapasiteettia. 80 % miekkakalasta kalastavat EU-alukset. Tarvitaan voimakkaita toimia miekkakalan suojelemiseksi. Elvytyssuunnitelma on välttämätön. Atlantin useat tonnikalakannat sen sijaan kehittyvät hyvin.

Portugali korosti miekkakalan merkitystä Azorien ja Madeiran kalastuselinkeinolle. Ranska tunnustaa kannan heikon tilan ja tukee suojelutoimia.

Monet Välimeren maat (Malta, Kreikka, Slovenia, Kypros) korostivat miekkakalan kalastuksen merkitystä pienimuotoiselle kalastuselinkeinolle, olivat osin kriittisiä komission linjaukselle ja toivoivat suojelun rinnalle tukitoimia.

Komissio panee muistiin keskustelun ja ottaa sen huomioon ICCATin kokouksessa.

8. Muut asiat

a) Päätelmät maksajavirastojen johtajien 39. konferenssista
(Amsterdam, 25.–27. toukokuuta 2016)
= Alankomaiden valtuuskunnan tiedotusasia
12719/16

Alankomaat kertoi, että konferenssin keskeiset johtopäätökset koskivat tarvetta Euroopan komission, tilintarkastustuomioistuimen ja jäsenmaiden väliseen yhteistyöhön valvonnan tehokkuuden ja suhteellisuuden parantamiseksi, IT-järjestelmien keskeistä merkitystä yksinkertaistamisen kannalta ja single audit -menettelyn merkitystä hallinnollisen taakan vähentämisessä.

Komissaari Hogan tuki johtopäätöksiä.

Puheenjohtaja kertoi, että maksajavirastojen johtajat kokoontuvat seuraavan kerran 12.-14. lokakuuta Bratislavassa.

b) Markkinatilanne ja tukitoimenpiteet
= Puheenjohtajavaltion tiedotusasia
12746/16

Puheenjohtaja totesi, että markkinatilanteen yhteydessä käsitellään myös kaksi Puolan muissa asioissa esille nostamaa asiaa, eli sokerimarkkinat kiintiöiden lakkauttamisen jälkeen ja tilanne afrikkalaisen sikaruton osalta.

Puolan mukaan afrikkalaisen sikaruton leviämisen estämiseksi on luotava ohjelma ja tehostettava toimenpiteitä. Tämä vaatii myös tukea. Sokerisektorin osalta tarvitaan poliittista keskustelua, jotta vältetään maitosektorin kohtalo kiintiöjärjestelmän lakkauttamisen jälkeen.

Komissaari Hogan selosti yksityiskohtaisesti maataloustuotteiden markkinatilannetta.

Maitosektorilla viimeiset tiedot ovat rohkaisevia. Kesä- heinäkuussa kerätyn maidon määrä pieneni 1,7 %. Maidontuotannon vähentämisohjelma tulee auttamaan tasapainon saavuttamista. Keskimääräinen tuottajahinta nousi elokuussa 3 % 26,4 senttiin/kg. Nousun odotetaan jatkuvan syyskuussa. Maitojalosteiden hinnat ovat olleet nousussa toukokuulta lähtien. Rasvattoman maitojauheen hinta on nyt 15 % yli interventiotason, eikä uusia tarjouksia ole saatu 11. syyskuuta jälkeen. Tilanne näyttää nyt hyvältä, mutta voi muuttua keväällä tuotannon taas kasvaessa.

Heinäkuun kriisipakettiin sisältyvä maidontuotannon vähentämisohjelma (150 milj. euroa) on herättänyt paljon kiinnostusta kaikissa tärkeissä tuottajamaissa. Ensimmäisellä hakukierroksella katettiin 98,9 % tavoitteesta. Absoluuttisesti suurin vähennys on Saksassa, Ranskassa ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa, suhteellisesti suurin Irlannissa, Belgiassa ja Alankomaissa. Osallistuvat tilat ovat sitoutuneet vähentämään keskimäärin 16,5 % tuotannostaan, minkä pitäisi alentaa EU:n maidontuotantoa 2,9 % vuoden viimeisellä neljänneksellä.

Naudanlihasektori kärsii maitosektorin kehityksestä, mutta myös rakenteellisista ongelmista, erityisesti Ranskan emolehmätuotannossa. Ennusteet ovat kuitenkin positiivisia. Naudanlihan vienti on kasvanut nopeasti Välimeren alueelle, Afrikkaan ja Aasiaan. Uusia vientimarkkinoita etsitään jatkuvasti. Komissaari ehdottaa naudanlihan vienninedistämiseen kolmansiin maihin 4 milj. euroa vuodelle 2017 ja menekinedistämiseen EU:ssa 15 milj. euroa. Lisäksi heinäkuun kriisipaketti antaa mahdollisuuden tukea myös naudanlihasektoria.

Sianlihan osalta markkinatilanne on parantunut selvästi. Aasian-vienti on kasvanut volyymiltaan 37 % ja arvoltaan 34 % viime vuoden heinäkuuhun verrattuna. Vienti on kuitenkin liiaksi riippuvainen Kiinasta, joten ponnisteluja uusien markkinoiden avaamiseksi jatketaan. Sianlihan tarjonta EU:ssa on vähentynyt vain vähän, ja 18 jäsenmaata on kasvattanut tuotantoaan. Heinäkuun kriisipaketti antaa mahdollisuuden tukea myös tätä sektoria.

Viljojen osalta tämän vuoden sato on ollut pettymys sekä määrän että laadun suhteen. Erityisesti on kärsinyt Ranskan vehnän tuotanto. Takana on kuitenkin kolme hyvää vuotta. Markkina on tasapainossa ja hinnat 50 % yli interventiohinnan. Viljelijöiden maksuvaikeuksia voidaan helpottaa korotettujen suorien tukien ennakoiden kautta.

Hedelmä- ja vihannessektorilla hinnat ovat olleet toipumassa vasta tämän kesän aikana. Vuoden lopulla korotetut markkinoiltavetohinnat tulevat helpottamaan tilannetta, samoin kuin Venäjän tuontikiellon vuoksi jatketut poikkeustoimenpiteet. Tuontikiellon jälkeen markkinoilta on vedetty 1,4 milj. tonnia hedelmiä ja vihanneksia, mihin on käytetty 393,5 milj. euroa.

Sokerikiintiöiden lopettamispäätöksestä pidetään kiinni, ja ne poistuvat 30.9.2017. Sokerisektorilla on valmistauduttu tulevaan tilanteeseen huolella. Sektori kävi vuosina 2006-2010 läpi rakenteellisen uudistuksen, jossa suljettiin 80 tehdasta ja vahvistettiin puhdistuskapasiteettia. Yksityinen varastointi, kollektiiviset sopimukset viljelijöiden ja jalostajien välillä sekä tuontisuoja säilyvät. Lisäksi komissiolla on mahdollisuus toimia, jos sektorilla ilmenee vakavia häiriöitä. Myös tuotantoon sidottu tuki on käytettävissä.

On mahdollista, että hintavolatiliteetti kasvaa sokerisektorilla kiintiöiden poistumisen jälkeen. Hinnat ovat tosin heilahdelleet kiintiöistä huolimattakin.

Komissio on perustanut sokeriasiantuntijaryhmän siirtymäkautta varten. Ryhmä on kokoontunut neljästi, ja yksi sen toiminnan konkreettinen tulos on markkinaseurannan vahvistaminen sektorilla.

Keskipitkällä aikavälillä komissio arvioi sokerin, erityisesti isoglukoosin, tuotannon kasvavan hieman, tuonnin vähenevän ja viennin kasvavan. Hintojen odotetaan seuraavan aiempaa tarkemmin maailmanmarkkinahintoja. Kiintiöiden loppuminen luo toimijoille sekä mahdollisuuksia että haasteita. Komissio kuitenkin odottaa sektorin sopeutuvan hyvin uuteen tilanteeseen.

Komissaari piti afrikkalaisen sikaruton leviämistä todella vakavana asiana sianlihan vientiä ajatellen. Tilanne ei ole nyt hallinnassa, vaan tauti leviää. Lisätoimenpiteet ovat tarpeen. DG AGRI ja DG SANTE auttavat jäsenmaita asiassa.

Keskustelussa monet jäsenmaat katsoivat, että pienistä positiivisista signaaleista huolimatta vielä ei voida sanoa että maitomarkkinoilla trendi olisi kääntynyt. Heinäkuun kriisipaketti on auttanut tilannetta, mutta tilanne on edelleen vaikea.

Monet jäsenmaat kannattivat Puolaa afrikkalaisen sikaruton osalta. Bulgaria ja Kroatia muistuttivat myös lumpy skin -taudista.

Sokerin osalta kuusi jäsenmaata kannatti Puolaa siinä, että on haettava keinoja markkinoiden hallitsemiseksi kiintiöiden lakkauttamisen jälkeen. Muutama jäsenmaa oli komission linjoilla, vaati että kiintiöiden lakkautuspäätöksestä pidetään kiinni ja katsoi jo päätettyjen keinojen riittävän. Myös tarve sokerisektorin markkinaseurannan tehostamiseen tuotiin esille (mm. Suomi).

Keskustelussa tuotiin esiin myös mm. odotukset maatalouden markkinatyöryhmän työtä kohtaan (usea jäsenmaa), maatalousmarkkinoiden rakenneuudistustarve (Alankomaat, Irlanti), viljan heikko tilanne (mm. Suomi) ja tarve korottaa de minimis -tuen rajaa (Ranska, Suomi).

Komissaari korosti lopuksi, että tarvitaan aikaa ennen kuin heinäkuun kriisipaketin vaikutukset alkavat näkyä. Tilanne on vielä herkkä. Viljelijät pitävät pakettia hyvänä. Jäsenmaiden on pian ilmoitettava komissiolle tekemistään toimenpiteistä. Komissio arvioi yhä tilannetta de minimis -tuen suhteen ja tekee päätöksen piakkoin. Tärkein asia nyt on afrikkalaisen sikaruton leviämisen pysäyttäminen.

c) Euroopan komission pyytäminen esittämään ennakoitu tilanne ja käytettävissä olevat välineet EU:n markkinoiden vakauttamiseksi sokerimarkkinoiden tuotantokiintiöjärjestelmän lakkauttamisen jälkeen
   = Puolan valtuuskunnan tiedotusasia Italian valtuuskunnan tuella 12861/16

Asia käsiteltiin kohdan a) yhteydessä.

d) Tarve toteuttaa kattava tukiohjelma sianliha-alalla Puolassa liittyen markkinavaikutuksiin, jotka johtuvat eläinlääkinnällisten rajoitusten soveltamisesta afrikkalaisen sikaruton vuoksi
   = Puolan valtuuskunnan tiedotusasia Liettuan valtuuskunnan tuella 12870/16

Asia käsiteltiin kohdan a) yhteydessä.

e) Jäsenvaltioiden yhteinen lausuma delegoidun asetuksen (EU) N:o 639/2014 muuttamista koskevaan ehdotukseen liittyvistä huolenaiheista (viherryttäminen)
= Kroatian, Tšekin, Tanskan, Viron, Suomen, Ranskan, Kreikan, Unkarin, Irlannin, Latvian, Liettuan, Luxemburgin, Puolan, Portugalin, Romanian, Slovenian, Ruotsin ja Yhdistyneen kuningaskunnan valtuuskuntien tiedotusasia
12856/16

Puheenjohtaja totesi, että suunniteltuun delegoituun asetukseen sisältyviä yksinkertaistamisehdotuksia pidetään yleisesti hyvinä, paitsi kolmea asiaa joiden jäsenmaat katsovat rajoittavan viljelijöiden päätöksiä. Näitä ovat kasvinsuojeluaineiden käyttökielto ekologisella alalla, kesantokauden jatkaminen ja kerääjäkasvien kauden jatkaminen.

Komissaari Hogan kiitti yksinkertaistamispaketin jäsenmailta yleisesti saamasta tuesta, vaikka näissä kolmessa kohdassa on esitetty kritiikkiä. Yhteisen maatalouspolitiikan on täytettävä odotukset niin taloudellisesti, ympäristön kannalta kuin sosiaalisesti. Kyse ei ole vain teknisestä yksinkertaistamisesta: kunnianhimon alentaminen ympäristön kannalta antaa väärän signaalin politiikan rahoittajille eli kansalaisille. Kesantojaksoon, kerääjäkasveihin ja kasvinsuojeluaineiden käyttökieltoon ekologisella alalla liittyvät ehdotukset on tarkoitettu lisäämään viherryttämisen uskottavuutta kansalaisten silmissä.

Kasvinsuojeluaineiden käyttökieltoa tarvitaan biodiversiteetin lisäämiseksi. Se tuskin vaikuttaisi vähentävästi valkuaiskasvien tuotantoon EU:ssa. Viherryttämistuen tarkoitus ei ole valkuaiskasvien viljelyn edistäminen, ja sitä paitsi ekologinen ala on vain pieni osuus peltoalasta.

Työryhmässä ja maatalouden erityiskomiteassa käytyjen keskustelujen perusteella komissaari on valmis tekemään seuraavat muutokset suunniteltuun delegoituun asetukseen:
- Asetus tulee voimaan vasta 1.1.2018. Jäsenmaat voivat halutessaan soveltaa sitä jo aiemminkin.
- Kesantokauden vähimmäisajaksi asetetaan kuusi kuukautta, kuten nykyisinkin.
- Kerääjäkasvien vähimmäisjakso on kahdeksan viikkoa.
- Kasvinsuojeluaineiden käyttökielto ekologisella alalla säilytetään, mutta valvontaa muutetaan siten että se perustuu viljelijöiden ilmoituksiin ja paikalla tehtävät tarkastukset perustuvat visuaaliseen tarkastukseen. Komissaari voi tarkastella myös muita huolenaiheita, kuten sitä että käyttökielto vaikuttaisi ympäristökorvauksen perustasoon.

Muita muutoksia koskeva keskustelu käydään yhteisen maatalouspolitiikan tulevaisuutta koskevan keskustelun yhteydessä.

Komissaari pyysi jäsenmaita suhtautumaan delegoituun asetukseen rakentavasti. Se on nähtävä laajempana kokonaisuutena, johon sisältyy myös paljon asioita joita jäsenmaat ovat tukeneet voimakkaasti.

Puheenjohtaja totesi, että keskustelua asiasta jatketaan maatalouden erityiskomiteassa.

f) Kansainväliset rahoituslaitokset ja eläinten hyvinvointi
= Itävallan valtuuskunnan tiedotusasia
12323/16

Itävalta peräänkuulutti suuntaviivoja siitä miten eläinten hyvinvointi tulisi ottaa huomioon kansainvälisten rahoituslaitosten toiminnassa. Hyvinvointistandardien noudattamisen tulisi olla yksi rahoituksen myöntämisen kriteereistä.

21 jäsenmaata käytti asiasta kannustavan puheenvuoron. Ehdotusta pidettiin hyvänä keinona 1) edistää eläinten hyvinvointia ja 2) taata eurooppalaiselle kotieläintuotannolle tasavertainen kilpailuasetelma suhteessa kolmansien maiden tuotantoon. Ehdotuksesta voitaisiin keskustella eläinten hyvinvointia käsittelevällä EU:n foorumilla.

Myös komissaari Hogan piti ehdotusta hyvänä, vaikkakin komission toimivalta asiassa on rajoitettua. Komission tutkimus eläinten hyvinvoinnin huomioonottamisesta kansainvälisessä toiminnassa valmistuu ensi vuonna. Keskustelu eläinten hyvinvointifoorumilla on hyvä ajatus.

g) Unionin tuomioistuimen 7. syyskuuta 2016 antaman tuomion seuraukset asiassa C–113/14 (Saksan liittotasavalta v. Euroopan parlamentti ja Euroopan unionin neuvosto), joka koskee asetuksen (EU) N:o 1308/2013 7 artiklan ja asetuksen (EU) N:o 1370/2013 2 artiklan pätevyyttä
Ehdotus neuvoston asetuksen (EU) N:o 1370/2013 muuttamisesta
= Komission tiedotusasia
12884/16

Komissaari Hogan kertoi, että EU:n tuomioistuimen päätöksen seurauksena ns. fixing-asetusta on muutettava 7.2.2017 mennessä. Komissio on antanut 6. lokakuuta ehdotuksen neuvoston asetukseksi, jossa fixing-asetukseen sisällytetään tuomioistuimen yhteisestä markkinajärjestelyasetuksesta kumoamat viitekynnyksiä koskevat säädökset.

Ranska, Puola, Unkari, Itävalta ja Espanja katsoivat, että samassa yhteydessä interventiohintoja tulee korottaa ajan tasalle. Latvia, Saksa, Yhdistynyt kuningaskunta ja Tanska korostivat, että asetusehdotus on hyväksyttävä mahdollisimman nopeasti eikä nyt ole syytä keskustella interventiohintojen tasosta.

Myös komissaari korosti että interventiohintojen tasosta keskusteleminen viivästyttäisi prosessia ja aiheuttaisi riskin, ettei 7.2.2016 jälkeen olisi minkäänlaista interventiojärjestelmää.

h) Ministerikonferenssi "Kuluttajilla on oikeus saada tietoa"
(Maribor, Slovenia, 19. elokuuta 2016)
= Slovenian valtuuskunnan tiedotusasia
12666/16

Slovenia kertoi konferenssista, jossa oli mukana 13 jäsenmaata, komissio, Euroopan parlamentti ja elintarviketeollisuuden edustajia. Keskustelun aiheina olivat alkuperämerkinnät, laatujärjestelmät ja kuluttajan valintamahdollisuudet. Konferenssin päätelmät, jotka allekirjoitti 11 jäsenmaata (Itävalta, Bulgaria, Kroatia, Italia, Latvia, Unkari, Malta, Puola, Romania, Slovakia ja Slovenia), ovat kontribuutio elintarvikeketjua koskevaan keskusteluun. Päätelmissä todetaan mm. että maito- ja lihatuotteiden alkuperän merkitsemisen tulisi olla pakollista.

Keskustelussa Saksa, Tsekki, Belgia, Irlanti, Romania, Tanska ja Luxemburg katsoivat, että pakolliset merkinnät nostaisivat elintarvikkeiden tuotantokustannuksia ja sitä kautta kuluttajahintoja. Vapaaehtoisina merkinnät ovat hyväksyttävissä.

Slovenia, Itävalta, Liettua, Kreikka, Kypros, Italia ja Kroatia korostivat sitä, että kuluttajalla on oikeus saada tieto elintarvikkeen alkuperästä ja tuotantotavasta. Maat kannattivat pakollista merkintää.

Ranska kertoi maidon ja lihan pakollisia merkintöjä koskevasta kokeilustaan, joka osoittaa että kustannukset eivät nouse väitetyllä tavalla. Suomi kertoi omasta kokeilustaan.

Komissaari Hogan korosti, että kuluttajan on voitava luottaa täysin EU-elintarvikkeisiin. Laatujärjestelmät kannustavat tuottamaan korkealaatuisia tuotteita. Komissio antaa alkuperämerkintöjä koskevan kertomuksen vuonna 2017. Lainsäädäntöä muutetaan jos se on perusteltua.

Suomen edustajat

MMM: ministeri Tiilikainen, Kataja, Lahti, Valonen, Rönty, Bondestam, Lampinen / VNK: Timonen / EUE: Kivimäki, Heinonen, Kytölä, Ollila

Asiakirjat

Mainittu asiakohdittain.

Liitteet

Viite

Asiasanat	jaosto maatalous- ja elintarvike (EU 18), maatalouden erityiskomitea, maatalous- ja kalastusneuvosto, yhteinen maatalouspolitiikka, jaosto kalastus (EU 17)
Hoitaa	**MMM**
Tiedoksi	ALR, EUE, EVIRA, MAVI, SM, STM, TEM, TULLI, UM, VM, VNK, YM